

in iusticia s; d; g; b; o; i; b; q; d; i; t; i; m; u; m; a; r; d; i; p; u; a; n; n; a; q; u; a; d; m; o; d; t; i; s; t; a; g; g; r; o; m; a; d; e; x; i; s; t; i; t; i; b; 9
g; e; n; e; r; i; b; 9; c; o; n; t; r; a; r; i; o; m; o; n; a; r; c; h; i; p; e; r; o; q; b; o; l; r; o; p; r; i; m; a; t; o; b; o; p; o; s; u; r; t; . N; o; b; s; t; a; t; p; e; n; e; q; t; p; e; r; s; i; o; n; u; m;
n; i; t; i; i; d; e; u; t; t; r; a; c; t; a; d; o; n; i; g; o; r; i; a; s; e; n; t; i; a; i; a; z; i; l; l; i; t; a; . q; e; n; l; i; s; t; e; p; e; r; f; a; c; t; u; s; s; o; l; e; s; u; i; o; r; i; z; i; s; z; b; o; b; z; m; a; l; o; b; a; g; i; t;
p; o; t; i; 9; e; x; p; o; l; a; n; n; a; i; m; u; n; i; t; a; t; o; b; o; o; p; a; d; e; q; u; i; t; a; t; s; i; b; i; e; x; h; i; b; i; t; a; q; u; i; p; e; r; i; g; n; a; p; u; n; i; a; t; m; a; l; a; o; p; a; t; u; r; p; e; t; r; a; t; a;

Distinctionū et Capitulorū Libri Secundi Sen Fol. 62

Annotatione Titulorum Secundi libri Sententiarum magistri.

- Distinctiono. 1.** Quid unū est principium rerum et non plura. Quid sit creare/quid facere. Secundum quā rationē dicunt de deo hominū verba/ Quare rationalis creatura (agere/facere). Quare facta sit: id est homo vel angelus. Quomodo dicitur homo factus propter reparationem angelici casus. Quare ita homo sit institutus ut unita sit anima.
- Di. 2.** De Angelis quando facti sunt. (corpore). Nihil factum est ante celum et terram. Quomodo dicitur homo factus propter reparationem angelici casus. Quomodo dicitur Lucifer: Ascendā in celum.
- Di. 3.** Quales facti fuerint angeli. An omnes angeli fuerint equales in essentia/sapientia et libertate arbitrii. Quare communia et equalia habuerunt angeli. An boni vel mali creati sint: et an aliqua mora fuerit inter creationem et lapsum. De triplici sapientia angelorum an casu vel profectu. An aliquam habuerunt dei dilectionem vel sui ante casum.
- Di. 4.** An perfecti et beati creati sint: an miseri et imperfecti.
- Di. 5.** De confirmatione et conversione (imperfecti). Stantium: et auersione et lapsu cadentium. De libero arbitrio breuiter tangitur. An aliquid datum fuerit statim quod conuerterent. Qua gratia indigebant angeli et qua non. An lapsus sit imputanda auersio. Utrum beatitudinem quam acceperunt in confirmatione stantes meruerit per aliquam tunc appositam gratiam.
- Di. 6.** De maioribus et minoribus quodam ceciderunt: inter quos vnus fuit celsior scilicet Lucifer. Unde et quomodo deieci sunt. Quare non est eis concessum habitare in celo vel de prelationibus demonum. (in terra). An omnes demones sunt in hā aere caliginoso vel de potestate Luciferi. (aliqui in inferno). An demones seculi victi a sanctis ultra accedant.
- Di. 7.** Utrum boni angeli peccati (ad ipsos vel ad alios) care vel mali recte viuere possint. Quomodo cum utriusque habeant liberum arbitrium: non tamen ad boni post confirmationem (utriusque) flecti possunt. Quomodo liberius habent liberum arbitrium quam ante. An possunt ex natura peccare sicut ante. Quomodo modis angeli mali noscant veritatem. Quomodo magice artes virtute et (temporalium) rerum. Quomodo scientia diaboli valent quae est eis a deo. Quomodo malus angelus non seruit ad meritum materia. Quomodo non sunt creatores: licet per (visibilia) res eos magi ranae et alia fecerunt sicut nec boni: et si per eorum mysterium fiunt creature.

Quod solus deus sic operatur creationem rerum sic iustitiam. Quod angeli mali multa peccata per creationem merentur. Quod nature vigore quod non peccata propter dei prohibitionem. Quod de formis quibus apparuit deus: et de illis quod deus in specie qua deus (bus angeli) apparuit us est nunquam apparuit mortalibus. Quod dicunt demones intrare in homines. Quod de ordinum distinctione. Quod appellat ordinem: quod sit ratio cuiuscumque. Quod nota illa supra sunt a donis gratie (nois). Quod non propter se sed propter nos eis data. Utrum hi ordines ab initio creationis distincti. Utrum omnes angeli eiusdem ordinis (fuerunt). Quod sint equales. Quod dicat scriptura decimum ordinem compleri. Utrum homines assumant (debere de hominibus). Quod iuxta numerum stantium vel lapsorum. An omnes celestes spiritus mittantur. An michael gabriel et raphael sint nota ordinum. Quod single anime habent aetate (nunc vel spirituum). Quod bonum ad custodiam/malum ad exercitium. Utrum angeli proficiant in merito et premio usque ad. Quod de distinctione operum sex dierum. (iudicium). Quod alii senserunt omnia simul facta in materia et forma: alii per intervalla temporum. Quod per intervalla temporum res corporales perditae. Quod sensu tenebre dicant esse aliquid (sint). Quod quid: et qui dicant non esse aliquid. Quare illa materia confusa sit dicta informis ubi ad esse perdit: et quantum in altum ascenderit. De quattuor modis diuinae operationis. Quod de primo distinctionis opere. De luce facta primo die spirituum an corporum suorum. Quibus modis accipitur dies. (erit). De naturali ordine computationis dierum: et de illo qui per mysterium introductus est. De intelligentia horum verborum dixit deus. Ex quo sensu pater dicit operari in filio vel per filium vel in spiritu sancto. Quod de opere sextae diei quod factum est firmamentum. Quod de opere septimae diei quod factum debet intelligi. Quod de qua materia factum sit. Quod quomodo aequum possit esse super celum: et quales sint. De figura firmamenti. Quare tacuit scriptura de benedictione operis huius. De opere tertiae diei quod aequum congregatae sunt (diei). In vnico locum: cum multa sint maria et flumina. De opere quartae diei qua facta sunt luminaria. Quomodo accipiendum sit illud: sint in signa et tempora. Quod de opere quintae diei quod facta sunt natantia et De opere sextae diei qua creata (volantia). Quod sunt animalia et reptilia terre. De venenosis et noxijs animalibus. Utrum minima animalia tunc creata fuerunt. Quare post omnia factus est homo. De finia illorum quod sunt omnia facta esse contendunt. Quomodo intelligenda sit requies dei. Quomodo accipiendum sit quod dicit deus complexus

Di. 8. Quod per ipas per rationem non statim sentiri in super immozata mala...
Di. 9. Quod totum quod factum pro...
Di. 10. Quod quidam non...
Di. 11. Quod gratia...
Di. 12. Quod ut ad...
Di. 13. Quod rior...
Di. 14. Quod dicitur...
Di. 15. Quod...

Quod non est voluntas... fiat quod dicitur...
fiat quod dicitur...
voluntas...
fiat quod dicitur...
voluntas...
fiat quod dicitur...
voluntas...

Distinctionum Et Capitulorum

- opus suū septima die cum tunc quieverit.
Quō omnia facta a deo dicantur valde bona.
De sanctificatione septimę diei.
- Di. 16.** ¶ De hominis creatione.
Qualis factus sit homo.
De imagine et similitudine ad quā factus est hō.
Quare hō dicitur imago et ad imaginē: filius vero nō ad imaginem.
- Di. 17.** ¶ De creatione aīę an de aliquo facta sit.
De inspiratione et insufflatione dei quando facta fuerit anima/an in corpore vel extra.
In qua etate factus est homo.
Quare hō extra paradysū creatus i paradysū sit.
Quib⁹ modis paradysus accipiat. (posit⁹).
De ligno vite.
De ligno scientię boni et mali.
De formatione mulieris.
- Di. 18.** ¶ Quare de latē viri et nō de alia pte corporis.
Quare dormienti viro et nō (formata sit. vigilanti subtracta sit costa.
Quare de costa multiplicata in se sine addimento extrinseco facta fuerit.
De causis superioribus et inferioribus.
De causis quę in deo sūt sicut et in creaturis: et de his.
De aīa mulieris quę nō est (quę in deo trā sūt. ex anima viri: quę aīę nō sūt ex traduce.
- Di. 19.** ¶ De statu hominis ante peccatū qualis sit et sicut corpus: et qualis post peccatū.
Quō dicitur hō factus in animā viuētem.
Corpus hoīs ante peccatū mortale et imortale erat: post peccatū mortuum.
Utrū immortalitas quā tunc habuit fuerit de conditione nature an ex gratię bñificio.
Si posset hō viuere semp vtēs alijs lignis et nō de ligno vite deo nō mādāte vt de illo.
De immortalitate corporis. (ederet.
- Di. 20.** ¶ De modo pcreatiōis filiorū si nō peccassēt p.
Quare in paradiso nō coierūt. (mī hoīes.
De modo trāslatiōis in melius si nō peccassēt.
Utrū i pfectiōe stature et vsu mēbroꝝ pcrea.
Utrū etiā i sensu puuli nascerent. (rēt filij.
De duob⁹ hoīs altero hō dato altero pmissio.
- Di. 21.** ¶ De inuidia diaboli quę ad tētādū accessit.
De forma in qua venit.
De calliditate serpentis.
Utrū elegerit serpentē vt p eū tentaret dia.
De modo tentationis. (bolus.
Quare pctm hoīs et nō angeli remediabi.
Quare nō soli viro pceptū fuit datū. (le sit.
- Di. 22.** ¶ De origine illius peccati.
De mulieris elatione.
De viri elatione.
Quis magis deliquerit vir aut mulier.
De ignorantia excusabili vel inexcusabili.
An voluntas pcecesserit illud peccatum.
- Di. 23.** ¶ Quare deus permisit hominē tētari quē sciebat casurum.
Qualis fuerit sicut animā hō ante peccatū.
- De triplici scientia hominis ante lapsum.
Utrum homo p̄scius fuerit eorum quę sibi futura erant.
¶ De gratia hominis et potētia ante casū. **Di. 24.**
De adiutorio homini in creatiōe dato quo
De libero arbitrio. (stare poterat.
De sensualitate.
De ratione et partibus eius.
De sicut ordine peccādi i nobis et i p̄mis parē
Quare in nobis ē vir et mulier et serpens. (tibus.
De spūali cōiugio viri et mulieris in nobis.
Qualiter p ista tria in nobis p̄sumē tētatio.
Quādo mulier māducat sola cibū vetidū.
Quādo etiam vir manducat.
Quādo sit veniale vel mortale peccatū.
Quib⁹ modis accipit sensualitas i sc̄ptura.
¶ Diffinitio liberi arbitrii sicut philosophos **Di. 25.**
Qualiter in deo accipitur liberū arbitriū.
Quare angeli et sancti liberū habēt arbitrium.
Quare liberius erit liberū arbitriū quā peccare
De differentia libertatis libere (nō poterūt.
ri arbitrii sicut diuersa tempora.
De quattuor statibus liberi arbitrii.
De corruptione liberi arbitrii per peccatū.
De tribus modis libertatis liberi arbitrii a necessitate/a peccato/a miseria.
De libertate quę ē ex gratia et quę ex natura. **Di. 26.**
¶ De gratia operante et cooperante.
Quid sit voluntas.
Quare sit gratia voluntatē bonā p̄ueniēs.
Quare bona voluntas quę p̄uenitur gratia: quedam dei dona p̄uenit.
Quare cogitatio boni p̄cedit fidem.
Quare intellectus et cogitationē boni et delectationem per liberum arbitriū boni (tionē p̄uenit.
num operat homo sine gratia.
Utrū vna et eadē gratia sit quę dicitur operans et cooperans.
Quomodo gratia meretur augeri.
De tribus generibus bonorum.
In quibus bonis sit liberum arbitrium.
¶ De virtute quid sit et quid actus eius. **Di. 27.**
De gratia quę liberat voluntatē si virtus est vel nō.
Quomodo ex gratia incipiūt bona merita et de qua gratia hoc intelligatur.
Quare bona voluntas gratię principaliter est.
Quare rōne dicitur fides mereri iustificationē.
De muneribus virtutū et de gratia quę nō ē sed
Quare idē est vsus virtutis et liberū arbitriū (facit mentū.
berū arbitrii/sed virtutis principaliter.
Quidam putant virtutes bonos vsus esse liberi arbitrii: id est actus mentis.
¶ De heresi pelagiaua. **Di. 28.**
Quō pelagiani dicitur Aug⁹. vt tunc i testimo
Quomodo Augustinus il (niū sui erroꝝ
la verba determinet in retractationibus.
De heresi Ioviniani et Athanichi: quōs collidit Hieronymus.

Libri Secūdi Sententiarū Tituli Fol. 63

Di. 29 ¶ Utrum homo ante pctm̄ eguerit gr̄a ope
rāte z cooperante.

Si hō ante lapsum x̄tutes habuerit.

De eiectione hoīs de paradiso.

Quō intelligenduz sit illud ne sumat de li/
gno vite z viuat in eternum.

De flāmeo gladio ante paradysum posito.

An ante pctm̄ hō comederit de ligno vite.

Di. 30 ¶ An p̄ adā pctm̄ z pena trāsijt in posteros.

Utr̄ illud pctm̄ qđ trāsijt fuerit originale vl̄

Quidā putāt fuisse actuale. (actuale.

Quō assignāt illud intrasse in mundū.

Quō originale pctm̄ vere fuit qđ trāsijt in po/

Quid sit originale pctm̄. (steros.

Quō originale pctm̄ est culpa.

Quō originale pctm̄ dicit̄ fomes pcti. i. ꝑcu/

Quid noīe ꝑcupiscētie intelli/ (piscētia.

git qđ fomes est peccati.

Quō p̄ adam originale pctm̄ intrauit in om/

nes: id est ꝑcupiscētia.

An sit originale pctm̄ in qđ oēs peccauerūt.

Ex quo sensu dictū est ꝑ inobediētiā vnus

multi sunt ꝑstituti pctōes.

Quō originale pctm̄ in adā fuit z in nob̄ est.

Quō omnes dicunt̄ in adā fuisse qđ pecca/

uit z ex eo descendisse.

Quō nihil extrinsecum conuertatur in huma/

nam substantiā qđ est ex adam.

Di. 31 ¶ Quō originale pctm̄ a patribus transeat

in filios: an fm̄ animā/ an fm̄ carnē.

Quō p̄ carnē introducūt pctm̄ z quō ostēdit.

Carnis corruptiōis causam ostendit ex qua

pctm̄ sit in anima.

Quare dicit̄ pctm̄ esse in carue.

Utrum causa originalis peccati qđ est in car/

ne sit culpa vel pena.

Quare dicit̄ originale pctm̄.

Di. 32 ¶ Quō origiale pctm̄ dimittit̄ i baptismo.

Utrum feditas quam ex libidine trahit in

baptismo diluat̄.

Utr̄ illius ꝑcupiscētie deus sit auctor.

Quare illi pctm̄ imputet̄ anime.

Utr̄ illud pctm̄ sit necessariū vl̄ volūtariū.

Quare deus iungit animā corpori sciēs eā

inde maculari.

An anima sit talis qualis a deo creat̄.

An anime ex creatione sint in donis natura/

libus equales.

Di. 33 ¶ An pctā omnīū ꝑcedentiū patrū paruuli

originaliter trahant vt pctm̄ adē.

Quomodo in illo ꝑmo vno peccato plura

reperiuntur.

An pctm̄ adē sit grauius ceteris.

An illud peccatum sit ꝑmis parentibus di/

missum.

Quomodo pctā parentū v̄sitenē in filios z

non v̄sitentur.

Di. 34 ¶ De pctō actuali.

Quē fuerit origo z causa ꝑma peccati.

Quē fuit secundaria causa maloz.

Quō nō nisi in bona re sit malum.

Quō in his fallit dialecticorum regula de cō/
trarijs.

¶ Quid sit peccatum. **Di. 35.**

Utr̄ malus actus in q̄tum pctm̄ est sit cor/
ruptio vel ꝑuatio boni.

Quomodo peccatum possit corrupere bo/
num cum nihil sit.

Qualiter se homo elongat a deo.

An pena sit ꝑuatio boni.

¶ An quēdā simul sunt peccata z pena pcti: **Di. 36.**

quēdā peccata z causa peccati. Alia vero pec/
cata z causa z pena peccati.

An pctm̄ sit causa pcti in q̄tū pctm̄ est.

Quō nō omne pctm̄ est pena peccati.

Utr̄ pctā aliq̄ essentialit̄ sint p̄ne pcti.

Quō cum pctm̄ sit pena peccati: pctm̄ est ab/
hoīe: pena a deo.

De quibusdā qđ indubitāter sunt pctā z p̄ne:

z in q̄tū eas patimur pctā nō sunt.

Quō aliq̄ putāt malos act̄ nullo mō eē a deo. **Di. 37.**

Ex qđ sensu dictū sit deꝑ nō est mali auctor.

¶ De volūtate z eius fine. **Di. 38.**

Quid sit bonus finis. i. charitas.

Quō oēs bonę volūtates vnū finē hnt̄: z tñ qđ

dā diuersos fines sortiunt̄.

¶ De differētia volūtati/ z intētiōis z finis. **Di. 39.**

Quare volūtas dicit̄ pctm̄ cū sit de natura

libus quoz nullū aliud pctm̄ est.

Quare actus volūtatis sit pctm̄: si act̄ alia/

rū potentiaz nō sunt pctā.

¶ Ex qđ sēsu d̄: naturalit̄ oīs hō velle bonū. **Di. 40.**

An ex fine oēs actus ꝑsari debeāt.

¶ Ex qđ affectu vl̄ fine oēs sint boni vl̄ mali **Di. 41.**

An oīs intētiō z actio infidelū sit mala.

Quibus modis dicat̄ bonū.

Quō itelligit̄ illud: pctm̄ adeo ē volūtariū

vt nullo mō sit pctm̄ si nō sit volūtariū.

Et illud: nusq̄ nisi in volūtate pctm̄ est.

Et itē: nō nisi in volūtate peccat̄.

¶ An mala volūtas est volūtariū pctm̄. **Di. 42.**

An volūtas z actio mala in eodē z circa idē

sint vnū pctm̄ vel plura.

Si pctm̄ ab aliquo cōmissum in eo sit vsq̄/

quo peniteat.

Quibus modis accipiat̄ reatus.

De modis pctōz.

Quō differāt delictū z pctm̄.

De septē ꝑncipalibus vitijs.

De supbia.

Quō supbia dicat̄ radix oīm maloz z cupi/

ditas: cū supbia nō sit cupiditas. **Di. 43.**

¶ De pctō in sp̄m̄ sc̄m̄. **Di. 44.**

¶ De potētia peccādi an sit homini vel di/
abolo a deo.

An aliq̄ resistendū sit potestati.

Index omnium Distinctionum Textus Magistri Sententiarum in Secundum librum

Secundus liber Sententiarum dicitur in

